III. Phraseologisches deutsch-weißrussisches Wörterbuch

Alle Jubeljahre einmal	Як свет светам = Як свет стаіць.
Alle Spuren sind verwischt	Ціха й свята.
Alles loslassen/ keinen Finger rühren	Атрасаць рукі
Alter Hase, Routinier	Біты воўк.
Am Hungertuch nagen	Канцы стачыць.
Ammenmärchen erzählen.	Плёткі старой цёткі.
Auf den Geschmack kommen.	Смак спазнаць.
Auf der faulen Haut liegen.	Лынды біць=Бібікі біць.
Auf der faulen Haut liegen/auf der Bärenhaut liegen.	Лежні спраўляць = Бакі аціраць.
Auf der Hut sein.	На ўсе вочы глядзець = Пільна глядзець.
Auf die Füße fallen.	У ногі кідацца.
Auf die Schnelle.	На скорую руку – На хапок /на хапка/.
Auf und davon sein/über alle Berge sein.	І след ветрам змяло = І следу не стала.
Aufs Haar genau/ haargenau/ ganz genau.	Якраз як = Як лёду.
Aus allen Wolken fallen.	Як сёння з яйка вылупіўся = Хіба /няйначай/ з неба зваліўся.
Aus aller Kraft/ aus Leibeskräften.	Як дуж = На ўсе жылы = Што моцы.
Aus einem schönen Lied soll man keinen Vers weglassen.	З песні слова не выкінеш.
Aus einer Mücke einen Elefanten machen.	З камара каня рабіць = З блыхі /з мухі/ вала рабіць.

Aus Leibeskräften laufen.	Што духу.
Bei Tagesanbruch.	На досвітку = На золку.
Bittere Tränen vergießen/in Tränen aufgelöst sein/bitterlich weinen.	Свет тапіць = Слязьмі заліваццa.
Dafür gibt es Rat.	Знайсці раду.
Das hat gerade noch gefehlt.	Вось ліха = Не меў клопату.
Das ist ja unglaublich.	Розумам не дастаць = У розум не ўзяць.
Das ist mir Wurst.	Адна трасца =Адно шчасце.
Die grauen Zellen anstrengen.	Галавою варушыць /круціць/ = Мазгамі круціць.
Das Herz auf dem richtigen Fleck haben.	Душа наросхрыст = Шчырая душа.
Das lässt ihn (sie) kalt.	Ані ў знак = Як не лысы.
Das Letzte ist das Beste.	Апошні праснак – сама смак.
Das passt wie die Faust aufs Auge.	Як свінні завушніцы /пацеркі/ = Як карове сядло.
Das schadet nichts!	Толькі й бяды = Толькі тае бяды.
Das Zeitliche segnen.	Душою загавець.
Dem Dummen sein Himmelreich.	Асёл маляваны.
Den Mut sinken lassen/den Kopf hängen lassen.	Рукі злажыць.
Den Nagel auf den Kopf treffen.	Сказаў як уцяў = Сказаў як звязаў.
Den Ton angeben.	Рэй весці.
Den Wald vor lauter Bäumen nicht	Са свечкаю /у руках/ не знайсці.

sehen.

Den Wind auf dem Feld suchen.	Даганяй ветру ў полі = Прапаў як туман = Як вадой разліўся.
Die Arbeit ist kein Wolf, sie rennt nicht in den Wald.	Работа не заяц – не ўцячэ. У Бога дзён многа – паробім.
Die Beine in die Hand nehmen.	Задаць лататы
Die Beine in die Hand nehmen/Fersengeld geben?	Лататы даваць = Цягу даваць.
Die Haare stehen einem zu Berge.	Шапка на галаве расце.
Die Suppe auslöffeln/etwas ausbaden.	Аборай хлеб кроіць = Вяроўкаю хлеб рэзаць.
Die Stimme eines Predigers in der Wüste.	Марны лямант.
Die Zähne fletschen.	Зубы сушыць = Зубы прадаваць.
Die Würfel sind gefallen.	Лёсы зробленыя.
Eine große Klappe haben, geschwätzig sein.	Язык з-за зубоў выбіваецца = Язык доўгі.
Eine Ewigkeit lang.	Век-вяком = З век вякоў.
Einen Katzensprung entfernt sein.	Крок ступіць = Каля бока = Пад носам.
Einen Vogel (eine Meise) haben.	Клёку ў галаве не мае.
Ein heller Kopf sein.	Моцная галава = Розуму багата.
Er hat ein Brett vor dem Kopf.	Хоць у лоб страляй.
Er kann kein Wässerchen trüben.	Вока нікому не запарушыць = Хоць у вуха кладзі.
Er tut keiner Fliege etwas zuleide.	Камара не заб’е = Курыцы не пакрыўдзіць.

Es ist nicht alle Tage Kirmes.	Не заўсягды як на Дзяды.
Es ist noch kein Meister vom Himmel gefallen.	Не святыя гаршкі лепяць.
Es ist zum Verzweifeln.	Хоць гвалт крычы.
Es läuft wie geschmiert.	Як з маслам = Бы маслам памазаў.
Es war für keine Stecknadel mehr Platz.	Носа не ўбіць = Няма куды пеўню дзюбнуць.
Es zerreißt einem das Herz.	Душу дастаць.
Etwas in sich hineinstopfen/wie ein Scheunendrescher essen.	Есці як не ў сябе = На два бакі есці.
Etwas zunichte machen	На нішто звесці = На адзін канец звесці.
Fehl am Platze sein.	Ні да печы ні да рэчы = Ні два ні паўтара.
Funkelnagelneu	Як з голкі зняты.
Für jemanden nichts übrig haben.	Душа не горнецца.
Für nichts in der Welt/um nichts in der Welt.	Ні за якія грошы = Ні за што на свеце.
Für nichts und wieder nichts.	За няма што = Без дай прычыны.
Ganz gleich wohin/immer der Nase nach.	У свет вочы = Куды вочы павядуць = За вачыма.
Ganz und gar dasselbe/ haargenau.	Ні ўцяць ні ўзяць.
Geh deiner Wege.	З лёгкім ветрам.
Getroffene Hunde bellen.	Хто парася ўкраў, таму ўвушшу вішчыць.
Gift und Galle speien.	Перуноў даваць.

Gift und Galle spucken.	Фаеру даваць.
Gleich und gleich gesellt sich gern.	Абое рабое = Роўны з роўнага цешыцца = Які ехаў, такі /такую/ стрэў.
Gott sei Dank.	Дзякуй Богу.
Guter Rat ist Goldes wert.	Разумнаму добра і радзіць.
Guter Rat kommt über Nacht./Der Morgen ist klüger als der Abend.	Пераначуем – болей пачуем.
Halbtot vor Angst/mehr tot als lebendig.	Без духу = Ні жывы ні ўмерлы.
Hals über Kopf.	Як утрапёны = Як чорт падсмалены.
Hals- und Beinbruch.	Ляшчы ды акуні.
Hanswurst	Дурань малёваны.
Hat dich der Teufel geritten?	Нячысцік падкаснуўся.
Hereinfallen/sich blamieren.	У прычыну ўпасці = Сораму набрацца.
Hol`s der Teufel!	Каб цябе чорт узяў!
Ich kann es nicht begreifen.	Ладу не дабраць = Рады /сабе/ не даць.
Im Augenblick/ im Handumdrehen.	Як вокам маргнуць.
Im Handumdrehen.	Як бачыш /як бач/ = Адным скокам.
Im siebten Himmel sein.	Рай адамкнуўся /адчыніўся/ = На неба ўзлесці.
In atemloser Eile/ nach Luft schnappend.	Язык высалапіўшы.
In den Wind reden.	Гаварыць на вецер
In die Jahre kommen.	У гады ўбірацца.

In einem Zuge/mit einem Schlage.	За адным скрыпам = Адным скокам.
Jedes Ding hat zwei Seiten.	Грошык такі: у ім два бакі.
Jemanden in Teufels Küche bringen.	Лепш верабей у руцэ, як голуб на даху (на страсе).
Jemand macht eine saure Miene.	Як мыла з’еўшы = Як мыш глынуўшы = Як журавін жменю глынуў.
Jemand ist spurlos verschwunden	Прапаў як у процьму ўпаў = Як праз зямлю праваліўся.
Jemandem das Fell über die Ohren ziehen.	Аблупіць /абабраць/ як ліпку.
Jemandem ein Dorn im Auge sein.	Сляпіцаю /слепнем/ у вочы лезці.
Jemandem ein X für ein U vormachen.	Зубы замаўляць.
Jemandem ein X für ein U vormachen/ etwas weismachen.	Акуляры настаўляць.
Jemandem ist ein Stein vom Herzen gefallen.	Як камень з грудзей ссунуўся = Нібы гара з плячэй /спала/.
Jemandem kein Wort glauben.	Як у рэшаце вады = Як у жабрака грошай.
Jemanden ins Grab bringen.	У труну загнаць.
Jemanden nicht aus den Augen lassen.	З вока не выпускаць = З ваччу не спускаць.
Jemandem Sand in die Augen streuen.	Туману ў вочы пускаць.
Jemanden aus den Augen verlieren.	З вока спусціць = З вачэй згубіць.
Jemanden schaudert es/jemanden überläuft es kalt.	Дрыжыкі працінаюць.
Keine Ahnung haben/keinen blassen Schimmer haben.	Ні бэ ні мя, ні божае імя = Ні цэ ні бэ = Пень пнём.

Keine Miene verziehen.	Не казаць носа
Keinen Finger rühren/krumm machen.	Саломку не пераламаць = Палец на палец не пакласці.
Kinderleicht	Як абаранак з'есці = Як хлеба з маслам з'есці.
Klein aber fein.	Маленькая кулька мядзведзя валіць.
Kummer haben.	Гора чубатае.
Langsam wie eine Schnecke.	Як муха па смале = Як з гаршкамі на торг.
Laufen, was das Zeug hält/was die Beine hergeben.	На ўсю нагу = Адно пяткі бліскацяць.
Launen haben, seinen Launen freien Lauf lassen.	выкідваць конікі
Leben wie Gott in Frankreich.	Як за Богам = Як у Божым вушку =Як у Бога за плячыма.
Leckerbissen	Ласы /смачны/ кавалак
Leeres Stroh dreschen.	Бобу ў гаросе шукаць.
Lügen haben kurze Beine.	Хлусня як алей – выйдзе наверх.
Maulaffen feilhalten.	Варон /галіц/ страляць /лавіць/ = Мухі лавіць.
Mit Dank schmelzt man keine Suppe.	Дзякуй не з’ясі.
Mit den Zähnen klappern.	Зуб зуба паганяе = Душа заходзіцца.
Mit eigenem Maß messen/seinen eigenen Maßstab anlegen.	На свой капыл мераць.
Mit heiler Haut davonkommen.	Пабыў у вадзе і не мокры нідзе.
Mit kleinen Schritten.	На жабін скок = На рыбіну нагу.

Mutterseelenallein.	Як зязюлька = Як месячык у небе.
Nach fremden Willen handeln.	Скакаць пад чужую дудку
Nicht bei Laune (in Stimmung) sein.	Не ў гуморы.
Nicht im geringsten/nicht um Haaresbreite.	Ні каліва /ні каліўца/ = Ні на макавае зярнятка.
Nicht muh, nicht mäh sagen.	Ні трэ ні мне.
Nicht recht bei Trost sein/ übergeschnappt sein.	Блёкату аб’есціся /наесціся/.
Ob man will oder nicht.	Рады не рады, а мусіш.
Offene Türen einrennen.	За пусты мех біцца = Адамкнёныя дзверы адмыкаць.
Ohne Heimat und Verwandte.	Ні свата ні брата.
Ohne Rast und Ruh sein.	Кідацца як рыба ў вадзе.
Ohne Unterlaß/ ununterbrochen/ unermüdlich.	Душы паслухаючы = Рупліва як пчала /як мурашка/.
Öl ins Feuer gießen.	Падліваць масла ў агонь.
Prügel verteilen/Schläge austeilen.	Лазы даць.
Rat finden.	Не даць сабе рады.
Rette sich, wer kann.	Ратуйся, хто можа.
Risikofreudig handeln.	Лезці на ражон
Romane erzählen/ schwatzen.	Журавель на хвойцы = Мох і балота.
Schrei nicht "Juchhe", bis du über den Zaun bist./ Man soll die Haut des Bären nicht zum Markt tragen, ehe man ihn erlegt hat.	Не кажы “гоп”, калі не пераскочыў.

Seinen Augen nicht trauen.	Вачам веры не даваць.
Sein Fähnlein nach dem Wind richten.	Які вецер павее = Куды вецер, туды я.
Sein Leben hängt an einem seidenen Faden.	Душа на нітачцы затрымалася = Дух вылазіць.
Seite an Seite/ Tür an Tür.	Плот у плот= Плячо ў плячо
Sich auf die Zunge beißen.	Зубы сцяць = Губы стуліць.
Sich im eigenen Stall verlaufen.	Заблудзіцца ў трох хвоях.
Sich ins Fäustchen lachen.	Скаліць зубы
Sich bei jemandem einschmeicheln.	К сэрцу прыпасці = У вока ўпасці.
Kein Blatt vor den Mund nehmen.	Кляне, аж трава вяне.
Sich etwas entgehen lassen.	Даць зевака
Sich etwas zu Herzen nehmen.	Да душы вельмі браць /прымаць/ = Да галавы браць.
Sich hinters Licht führen lassen.	Абуць у лапці
Sich in die Nesseln setzen/sich blamieren.	Макам сесці = У лужыну /у калюжыну/ сесці.
Sich bei jemandem einschmeicheln.	У ласку ўбіцца.
Sich keinen Rat wissen.	Гэтаму можна даць раду.
Sich nicht blamieren/seine Ehre rein halten.	У гразь ляснуцца = Плясь у гразь.
Sich seinem/ihrem Willen fügen.	Ездзіць вярхом
Sich selbst überbieten/sich große Mühe geben.	Са скуры вылузвацца.
Sich totlachen.	З рогату канчацца = Ад смеху заходзіцца.

Spurlos verschwunden sein/wie vom Erdboden verschwunden.	Ні слыху ні прослыху = Ні слыху ні дыху = І куры не шэпчуць.
Stockdunkel sein.	Хоць у хованкі гуляй = Хоць пальцам у вока.
Teufelskreis	Заганнае кола.
Teufelsdutzend/ die Zahl 13.	Чортаў тузін.
Todmüde sein/vor Müdigkeit fast umfallen.	Як пшаніцу /пяньку, каноплі, венікі/ прадаўшы.
Um die Wahrheit zu sagen.	Шчыра кажучы.
Unaufrichtigkeit/List entwickeln.	Віляць хвастом
Undankbarkeit zeigen.	Забываць хлеб-соль
Unter vier Augen.	На чатыры вокі = Сам-насам.
Vieles Sprechen hat viele Gebrechen./ Reden ist Silber, Schweigen ist Gold.	Языча, языча, сабе дабра не зыча.
Völlig unnötig/Schnee von gestern/so nötig wie ein Kropf.	Як у мосце дзірка = Як леташні снег на градах.
Vom gleichen Schlag sein.	На адзін капыл = Абодва /усе/ роўныя.
Vom gleichen Schlage sein/ Menschen vom selben Schrot und Korn.	Аднаго поля ягадка.
Von der Hand in den Mund leben.	Тыдзень з алеем, тыдзень галеем.
Von Mann zu Mann/unter vier Augen.	Сам-насам.
Vor Müdigkeit umfallen.	Кулём падаць = Не чуць ні рук, ні ног.
Vor Tau und Tag/ vor Tagesanbruch/ beim ersten Morgengrauen.	Яшчэ й на дзень не займала.
Weder Fisch noch Fleisch.	Ні лой ні масла.

Weder Haus noch Hof haben.	Ні хаты ні лапаты = Ні хаткі ні градкі.
Weiß der Teufel was zusammenschwatzen.	Каціць бочкі арыштантаў
Wie es sich gehört.	Як мае быць = Як належыць.
Wenig Grütze im Kopf haben.	Алею ў галаве мала.
Wenn alle Stricke reißen.	На благі канец.
Wer den Pfennig nicht ehrt, ist des Talers nicht wert.	Хто капейкі не беражэ, той сам рубля не варт.
Wer keine Kuh hat, muss die Katze melken.	На бязрыб'і і рак рыба.
Wer nicht kommt zur rechten Zeit, der muss nehmen, was übrigbleibt.	Хто позна ходзіць, той сам сабе шкодзіць.
Wer will fahren, zieh auch den Karren.	Любіш катацца, любі і саначкі вазіць.
Wie die Made im Speck leben.	Як сыр у смятане плаваць /жыць/ = Бы сыр у масле качацца.
Wie ein Blitz aus heiterem Himmel/hereingeschneit.	Быццам з неба спаў = Як з хмары спаў.
Wie eine Mauer stehen.	Стаяць мурам.
Wie ein Huhn auf den Eiern hocken/etwas Unwichtigem unnötig viel Aufmerksamkeit schenken.	Цацкаецца як з велікодным яйкам = Носіцца як кот з салам.
Wie ein Wolf heulen vor Kummer.	Як воўк шчанём будзе і брахаць хвастом будзе = Як на далоні валасы парастуць = Як будзе баба дзеўкаю.
Wie es heißt/ wie man so sagt.	Як той казаў = Казаў той.
Wie Milch und Blut.	Здаровы як дуб скарбовы = Сыр ды малако = Румяны як пернік =

	Маладзіца як брусніца.
Wie seinen Augapfel hüten.	Глядзець /пільнаваць, сцерагчы/ як вока.
Wie seinen Augapfel hüten/ Nicht aus den Augen verlieren.	Як сваё вока. З вока не выпускаць.
Wie vom Winde verweht.	Як вецер знёс /звеяў, развеяў/ = Як вада змыла.
Wohltun trägt Zinsen.	Доўг аплатай дораг.
Zankapfel.	Яблык разладу.
Zeigen, wo der Pfeffer wächst.	Навучыць, дзе ўюны зімуюць.
Zu nachtschlafender Zeit irgendwohin gehen.	Процi ночы.
Zum Teufel gehen/Scher dich zum Teufel!	Рыбна вам = Хоць не рыбна, затое юшна.
Zweimal kann niemand, einmal muss jeder sterben.	Хто радзіўся, той і паміраць мусіць.
Zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen.	На сем сукоў садзіцца = Дзвюх сарок за хвост трымаць = Два зайцы гнаць.